

JÄTEPOLIITTINEN OHJELMA VUOTEEN 2030

ARJEN KIERTOTALOUS | YMPÄRISTÖVASTUULLISUUS | ASIAKASLÄHTÖISET PALVELUT

Ohjelman seuranta vuodelta 2024

Sisältö

1. Jätepoliittinen ohjelma vuoteen 2030 edistää kiertotaloutta
2. Yhteistyöryhmä edistää ja seuraa ohjelman toteutumista
  - 2.1. Yhteistyöryhmän tehtävät
3. Kooste vuoden 2024 toimenpiteistä
  - 3.1. Jätteettömyys ja vastuullinen kuluttaminen
  - 3.2. Kattava materiaalien kierto ja korkea kierrätysaste
  - 3.4. Asiakas- ja ympäristölähtöiset jätehuoltopalvelut

Jätepoliittinen ohjelma vuoteen 2030 edistää kiertotaloutta

- Jätepoliittinen ohjelma vuoteen 2030 sisältää periaatteet kunnallisen jätehuollon kehittämiseksi sekä kiertotalouden edistämiseksi kuntien omassa toiminnassa. Ohjelma tukee osaltaan valtakunnallisen jätesuunnitelman tahtotilan sekä lainsäädännön asettamien kierrätystavoitteiden saavuttamista. Jätepoliittisen ohjelman toimenpiteet on koottu kolmen asiakokonaisuuden alle, jotka ovat:
  - Jätteettömyys ja vastuullinen kuluttaminen
  - Kattava materiaalien kierto ja korkea kierrätysaste
  - Asiakas- ja ympäristölähtöiset jätehuoltopalvelut
- Tavoitteiden toteuttamiseksi ohjelmaan on määritelty konkreettisia toimenpiteitä, joita toimialueen kunnat, Jätekuikko ja jätelautakunta toteuttavat ohjelman toimikaudella. Kaikki Savo-Pielisen jätelautakunnan toimialueen 15 kuntaa ovat hyväksyneet ohjelman vuonna 2023 ja sitoutuneet ohjelman tavoitteisiin. Savo-Pielisen jätelautakunta seuraa ohjelman toteutumista.
- Jätepoliittisessa ohjelmassa on linjattu, että ohjelman vastuutahoilta kerätään vuosittain seurantaa varten tarpeellisia tietoja, joista koostetaan yhteenveto, josta raportoidaan kuntiin. Tämä raportti on kooste jätepoliittisen ohjelman ensimmäisestä toimintavuodesta 2024. Raportti on koottu jätepoliittisen ohjelman yhteistyöryhmässä käsiteltyjen asioiden ja Jätekuikolta saatujen tietojen pohjalta.
- Jätepoliittisen ohjelman asiakokonaisuuksille on asetettu omat seurantamittarit. Valtakunnallista tietoa mittareista ei kuitenkaan ole tällä hetkellä saatavilla, joten tässä raportissa ei ole arvioitu ohjelman toteutumista suhteessa asetettuihin mittareiden. Ohjelman toteutumista asetettuihin tavoitteisiin nähden tarkastellaan tarkemmin ohjelmakauden puolivälissä.

Visionamme tulevaisuuteen:

Arjen kiertotalous toteutuu alueella
ympäristöä kunnioittaen yhteistyön ja
asukkaiden tarpeita palvelevan
jätehuollon voimalla.

Yhteistyöryhmä edistää ja seuraa ohjelman toteutumista

- Jätepoliittisen ohjelman toteutusta ja seuranta varten perustettiin yhteistyöryhmä, jonka tavoitteena on edistää ohjelman toteuttamista, jotta tavoitteet jätteen määrän vähentämiseksi, kierrätysasteen nostamiseksi ja jätehuoltopalveluiden kehittämiseksi toteutuvat. Yhteistyöryhmässä on edustus toimialueen kunnista, alueen ELY-keskuksista, Jätekukolta, Savo-Pielisen jätelautakunnasta ja jätehuollon viranomaispalveluista.
- Yhteistyöryhmän toiminta käynnistyi 9.4.2024 lähitapaamisella Kuopiossa. Ensimmäisessä tapaamisessa päätettiin toiminnan tavoitteet, määriteltiin työryhmän tehtävät ja sovittiin kokouskäytännöistä.
- Yhteistyöryhmän toisessa kokouksessa 3.6.2024 keskityttiin konkreettisiin toimiin ja linjattiin, mitkä jätepoliittisen ohjelman tavoitteista otetaan etusijalle vuonna 2025. Vuoden viimeisessä kokouksessa 22.10.2024 kuultiin ajankohtaisia puheenvuoroja Jätekukon toiminnasta sekä Pohjois-Savon ja Pohjois-Karjalan ilmastohankkeiden puheenvuoroissa esimerkkejä siitä, mitä kunnissa tehdään kiertotalouden edistämiseksi.
- Yhteistyöryhmän ensimmäiseksi puheenjohtajaksi valittiin Siilinjärven kunnan ympäristönsuojelupäällikkö Matti Nousiainen. Yhteistyöryhmän kesken on sovittu, että puheenjohtajuus kiertää seuduittain kahden vuoden välein, mikä mahdollistaa eri alueiden huomioimisen ohjelman toimikaudella.

YHTEISTYÖRYHMÄN JÄSENET (JA VARAJÄSENET)	SEUTU
Leena Karppinen (Tanja Ahonen)	Kuopio
Jari Eskelinen (Markku Kolari)	Kuopio
Matti Nousiainen (Anne Mutanen)	Siilinjärvi
Leena Pelkonen	Pieksämäki
Kimmo Hälinen	Sisä-Savo (Suonenjoki)
Elisa-Maria Heikkinen	Sisä-Savo (Tervo, Vesanto)
Milla Saarinen	Sisä-Savo (Rautalampi, Konnevesi)
Arto Vartiainen	Koillis-Savo (Kaavi)
Paula Rissanen	Koillis-Savo (Tuusniemi)
Tuomas Tikka (Teemu Laitinen)	Koillis-Savo (Outokumpu)
Jaakko Hintikka	Koillis-Savo (Rautavaara)
Jarmo Kallinen	Pielisen-Karjala (Juuka)
Ritva Majoinen	Pielisen-Karjala (Lieksa)
Ismo Ryyänen	Pielisen-Karjala (Nurmes)
Terhi Lylyjärvi	Pohjois-Savon ELY-keskus
Mari Kallinen	Pohjois-Karjalan ELY-keskus
Mia Rahinantti	Keski-Suomen ELY-keskus
Pirjo Angervuori	Etelä-Savon ELY-keskus
Teija Forsman	Jätekukko
Tuula Kahelin	Jätekukko
Tuomo Eskelinen (Martti Piironen)	Savo-Pielisen jätelautakunta
Saija Pöntinen	Jätehuollon viranomaispalvelut
Mirkka Korhonen	Jätehuollon viranomaispalvelut

Yhteistyöryhmän tehtävät

- Jätepoliittinen ohjelma käytännön teoksi - Työryhmä työskentelee sen eteen, että tavoitteet jätteen määrän vähentämiseksi, kierrätysasteen nostamiseksi ja jätehuoltopalveluiden kehittämiseksi toteutuvat.
- Seuraa ja ohjaa ohjelman toteutumista - Työryhmä arvioi, kuinka jätepoliittinen ohjelma toteutuu ja varmistaa, että sen tavoitteet muuttuvat konkreettisiksi tuloksiksi.
- Määrittelee vuosittain tärkeimmät painopisteet - Työryhmä päättää yhdessä, mitkä toimenpiteet ja teemat nousevat toimintavuoden keskiöön ja edistää niitä aktiivisesti.
- Vahvistaa kiertotaloutta ja resurssiviisautta - Työryhmä auttaa kuntia tuomaan kiertotalouden periaatteet osaksi kuntien strategioita sekä vuosittaista toiminnan ja talouden suunnittelua.
- Rakentaa sujuvaa yhteistyötä - Edistää kuntien, viranomaisten ja jätelyhtiön välistä yhteistyötä ja mahdollistaa hyvien käytäntöjen jakamisen eri toimijoiden kesken.
- Välittää tietoa ja vie asioita eteenpäin – Työryhmän jäsenet pitävät huolen siitä, että työryhmän käsittelemät aiheet saavuttavat oman organisaationsa päättäjät ja tuovat ajankohtaiset asiat keskusteluun.
- Ohjelman linkittäminen ilmasto- ja jätehuoltostrategioihin – Työryhmä huomioi yhteydet kuntien ilmastosuunnitelmiin sekä valtakunnalliseen jätesuunnitelmaan, jotta työ tukee laajempia kestävästä kehityksen tavoitteita.

Jätteettömyys ja vastuullinen kuluttaminen

TAVOITTEET

Kunnat toimivat kiertotalouden edistäjinä ja näyttävät esimerkkiä jätteettömyydessä.

Vastuullinen ja kestävä kuluttaminen on osa organisaatioiden ja yksilöiden arkea.

Alueella on vahvaa kiertotalousosaamista ja -koulutusta.

• Esimerkkinä toimiminen:

- Jätepoliittisen ohjelman mukaisesti, kuntien on toimittava kiertotalouden edistäjinä ja näyttävät esimerkkiä jätteettömyydessä. Näitä tavoitteita on useissa kunnissa viety kuntatasolle kuntien resurssiviisauk- ja/tai ilmastosuunnitelmissa, jotka tukevat kuntien strategisia tavoitteita ympäristövastuullisuuden osalta.
- Vuoden 2024 aikana on tehty ilmastosuunnitelmat Tervoon, Vesannolle, Rautalamille, Suonenjoelle, Lieksaan, Nurmekseen ja Juukaan. Myös Kuopion ilmasto- ja resurssiviisauksohjelma eli Viksu Kuopio -ohjelma on päivitetty vuoden 2024 aikana. Lisäksi Siilinjärven ilmasto-ohjelma päivitetään 2025 ja Pieksämäellä vastaava suunnitelma on tehty jo aiemmin.
- Kuntien ilmastosuunnitelmiin on sisällytetty toimenpiteitä vastuullisen ja kestävä kulutuksen ja jätteettömyyden edistämiseksi. Esimerkiksi Vesannon ilmastosuunnitelman yhtenä painopisteenä on ilmastoystävällinen kuntaorganisaatio, jonka tavoitteena on mm. hankintojen ilmastovastuullisuuden kehittäminen ja Tervon ilmastosuunnitelma sisältää konkreettisia toimenpiteitä, kuinka kunnan kierrätysastetta parannetaan.

• Kulutuksen vähentäminen ja vastuulliset hankinnat:

- Yhteistyöryhmän linjauksen mukaan kuntien hankintaohjeiden päivittäminen ja hankintaosaamisen kehittäminen ovat vuoden 2025 keskeisiä tavoitteita. Tavoitteena on, että kunnat sisällyttävät nämä toimenpiteet toiminnan ja talouden suunnitteluun.
- Yhteistyöryhmän kesken on jaettu esimerkkejä siitä, miten kiertotaloutta tukevat ympäristö-, ilmasto- ja resurssiviisauksen näkökohdat voidaan huomioida hankintaohjeissa. Muut kunnat voivat hyödyntää näitä esimerkkejä omissa hankinta-asiakirjoissa.
- Monen kunnan hankintaohjeita päivitetään vuoden 2025 aikana ja päivityksissä voidaan huomioida ilmasto- ja ympäristövastuullisuusasiat. Kuopiossa kiertotaloutta edistävät yleiset periaatteet on sisällytetty hankintaohjeisiin jo aiemmin, ja jatkossa painopiste on etenkin hankintaosaamisen kehittämisessä.
- Jätekkukko lähti vuonna 2024 mukaan Korjaa Kuopio! -ohjelmaan, jonka tavoitteena on lisätä tavaroiden käyttöikä. Korjaa Kuopio! järjestää esimerkiksi korjaustyöpajoja, jossa korjataan esim. rikki menneitä vaatteita. Ohjelma toteutuu vuoden 2025 aikana.

Jätteettömyys ja vastuullinen kuluttaminen

TAVOITTEET

Kunnat toimivat kiertotalouden edistäjinä ja näyttävät esimerkkiä jätteettömyydessä.

Vastuullinen ja kestävä kuluttaminen on osa organisaatioiden ja yksilöiden arkea.

Alueella on vahvaa kiertotalousosaamista ja -koulutusta.

- Jätteen määrän vähentäminen:
  - Yhteistyöryhmä on linjannut ruokahävikin vähentämisen yhdeksi ensisijaiseksi tavoitteeksi vuodelle 2025. Samalla on todettu, että kunnat toteuttavat jo aktiivisesti toimia ruokahävikin vähentämiseksi. Esimerkiksi Nurmeksessa on käytössä biovaaka, Kuopiossa Servica on ottanut käyttöön ResQ-sovelluksen ja myy ruoka-annoksia useilla kouluilla. Kuopion ja Siilinjärven ruokapalveluille on laadittu aterioiden hiilijalanjälkilaskenta, jota myös muut kunnat voivat jatkossa hyödyntää.
  - Ruokahävikin vähentämiseksi alueella on tehostettu myös eri toimijoiden välistä yhteistyötä. Suunnitelmallisen ilmastotyön juurruttaminen Pohjois-Savoon-hanke (myöhemmin Pohjois-Savon SISU-hanke) käynnisti vuonna 2024 yhteistyöverkoston, joka keskittyy ruokahävikin vähentämiseen ja ympärivuotiseen hävikkiviestintään. Verkostossa on mukana kuntien ruokapalvelutoimijoita, Savonia-ammattikorkeakoulun FoodLoops-hanke sekä useita jätteyhtiöitä: Jätekuikko, Ylä-Savon Jätehuolto ja Keski-Savon Jätehuolto.
  - Verkosto järjesti syksyllä 2024 "Supervoimaa koululounaasta!" – keskustelutilaisuuden, jossa käsiteltiin oppilaiden kouluruokailutottumuksia ja pohdittiin keinoja kouluruoan houkuttelevuuden lisäämiseksi sekä kasvisruoan suosion kasvattamiseksi. Osana verkoston toimintaa Jätekuikko on laatinut hävikkiviestinnästä vuosikellon.
- Kasvatus, koulutus ja osaaminen:
  - Jätekuikko tekee aktiivisesti yhteistyötä oppilaitosten ja koulujen kanssa. Vuonna 2024 tehtiin kummikoulutoimintaa Kalevalan koululla Kuopiossa ja Kaavin koululla järjestettiin teemapäivä biojätteen lajittelusta ja kompostoinnista. Toisen asteen opiskelijoille tehtiin puolestaan kiertotalousaiheinen oppimateriaalimateriaali, joka julkaistiin Jätekuikon verkkosivuilla 2024. Jätekuikko on ollut mukana myös kouluille suunnatussa Yrityskylä-toiminnassa.
  - Kiertotalouden osaamisen kehittämiseksi yhteistyöryhmä päätti, että kunnille järjestetään vuoden 2025 alussa kiertotalousseminaari, jossa käsitellään mm. kestäviä julkisia hankintoja, materiaalien kiertoa ja rakentamisen kiertotaloutta. Jätehuollon viranomaispalvelut ja Pohjois-Savon SISU-hanke järjestivät Kuntien kiertotalousseminaarin 13.3.2025.
  - Pohjois-Savon SISU-hanke ja Ilmastokestävä Pohjois-Karjala hankkeet ovat järjestäneet eri aloille suunnattuja koulutuksia hankintojen ympäristövastuullisuudesta. Esimerkiksi SISU-hanke järjesti vuonna 2024 vastuullisuuskoulutuksia kuljetus- ja ajoneuvohankinnoista, elintarvike- ja ruokapalveluhankinnoista, infra- ja viherrakentamisesta sekä työkonehankinnoista.

Kattava materiaalien kierto ja korkea kierrätysaste

TAVOITTEET

Eri toimijoiden välinen vuoropuhelu ja yhteistyöverkostot edistävät kiertotaloutta.

Uusiomateriaaleja käytetään kattavasti.

Sekajätteen määrä on kääntynyt pysyvästi laskuun.

Kierrätysaste on valtakunnallisia tavoitteita korkeampi.

• Yhteistyö, tutkimus ja kehitystoiminta:

- Jätepoliittisen ohjelman tavoitteiden edistämiseksi perustettu yhteistyöryhmä on lisännyt eri toimijoiden välistä yhteistyötä ja tiedonvaihtoa. Työryhmässä ovat edustettuina kaikki ohjelman vastuutahot sekä ELY-keskusten edustajat. Työryhmä kokoontui vuonna 2024 kolme kertaa, ja tapaamisissa jaettiin ajankohtaista tietoa sekä linjattiin yhteiset painopisteet vuodelle 2025.
- Jätekkuko ja jätehuollon viranomaispalvelut tekevät aktiivista yhteistyötä alueen ilmasto- ja kiertotaloushankkeiden kanssa. Lisäksi osallistutaan yhteistyöverkostojen toimintaan (esim. Itä-Suomen alueellinen jätehuollon yhteistyöryhmä, Pohjois-Karjalan kiertotalouden yhteistyöverkosto).
- Jätekkuko tekee paljon yhteistyötä muiden Itä-Suomen alueella toimivien kunnallisten jäteyhtiöiden kanssa (ITÄ8-verkosto) jätehuollon palveluiden kehittämiseksi. Yksi esimerkki ITÄ8-alueen yhteistyöstä on vaakanimikkeiden yhtenäistäminen ja käyttöönotto, mikä helpottaa tietojen vertailtavuutta ja raportointia.
- Kiertotaloutta edistetään monien hankkeiden kautta. Jätekkuko on esimerkiksi mukana Kuopion kaupungin HEVISIIRTO-hankkeessa, jonka tavoitteena on edistää vihreää siirtymää ja kiertotaloutta Hepomäen alueella. Lisäksi tutkimus- ja kehitystoimintaan on panostettu mm. tekemällä yhteistyötä Savonia-ammattikorkeakoulun kanssa.

• Kiertotalousliiketoiminta:

- Jätekkuko kehittää Kuopion jätekeskuksen aluetta jatkuvasti niin, että alueelle saadaan uusia toimijoita sekä työpaikkoja. Vuonna 2024 Remeo Refining Oy aloitti vuokralla Kuopion jätekeskuksen alueella ja tekee Jätekkukon kanssa yhteistyötä erilaisissa hankkeissa ja projekteissa, joilla edistetään materiaalien kiertoa.
- Kuopion kaupunki on sitoutunut Kiertotalouden Green Deal –sitoumukseen pyrkien näin vähentämään luonnonvarojen käyttöä ja edistämään vähähiilistä kiertotaloutta. Kuopion sitoumuksen toimenpiteisiin kuuluu mm. rakennusmateriaalien uudelleenkäytön ja kierrätyksen kehittäminen sekä ilmastoystävällisen ruokajärjestelmän edistäminen korvaamalla lihaa kasvi- ja kalaproteiinilla kaupungin ruokapalveluissa.
- Jätekkuko on ollut mukana suunnittelemassa kierrätyskauppakeskusta Matkusten alueelle yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Suunnitelman mukaan kauppakeskus tarjoaa mm. korjauspalveluita tai mahdollisuuden omatoimiseen korjaamiseen, kierrätysmyymälän ja valitustilan tavoitteena edistää materiaalien uudelleenkäyttöä. Päätöksiä hankkeen toteuttamisesta ei ole kuitenkaan vielä tehty.

Kattava materiaalien kierto ja korkea kierrätysaste

TAVOITTEET

Eri toimijoiden välinen vuoropuhelu ja yhteistyöverkostot edistävät kiertotaloutta.

Uusiomateriaaleja käytetään kattavasti.

Sekajätteen määrä on kääntynyt pysyvästi laskuun.

Kierrätysaste on valtakunnallisia tavoitteita korkeampi.

• Uusiomateriaalien käytön edistäminen:

- Jätekukon tytäryhtiö Kiertokukko Oy aloitti toimintansa 2024. Kiertokukko keskittyy maa- ja kiviaineksien vastaanottoon ja kierrätykseen. Yhtiö vastaanottaa erilaisia maa- ja kiviaineksia, kuten puhtaita ylijäämämaita, asfalttia, betonia, tiiltä ja tuhkaa. Kiertokukko kierrättää nämä materiaalit uusioraaka-aineiksi tai ohjaa ne hyödynnettäväksi maarakentamisessa, mikä vähentää neitseellisten kiviaineksien käyttöä.
- Yhteistyöryhmän linjauksen mukaan kuntien tulee panostaa uusiomateriaalien käyttöön maa- ja pohjarakentamisessa. Yleisesti purkukohteiden betoni- ja tiilimurske kierrätetään melko hyvin, esimerkiksi Siilinjärvellä purettavien kunnan rakennusten betoni- ja tiilimateriaalit menevät teollisuusalueilla tonttien esirakentamiseen. Haasteita on todettu muiden rakennusosien uudelleenkäytössä, joten tähän tullaan panostamaan vuoden 2025 aikana.
- Yhteistyöryhmä on linjannut, että kuntien rakennus- ja purkutoiminnassa tulee ottaa käyttöön purku- ja uudelleenkäyttökartoitukset ja jätehuoltosuunnitelmat. Kunnat voivat käyttää apuna Ympäristöministeriön laatimia rakennus- ja purkutoiminnan oppaita, joiden tavoitteena on parantaa purkuhankkeiden laatua.

• Lajittelun tehostaminen:

- Yhteistyöryhmän mukaan kuntien on tärkeää näyttää esimerkkiä, ja hoitaa jätteiden lajittelu kuntoon omissa toimipisteissä. Monissa kunnissa jätteiden lajittelu on jo järjestetty asianmukaisesti, mutta useissa kunnissa on vielä tehtävää tämän osalta. Näin ollen kuntien lajittelumahdollisuuksien järjestäminen kaikkiin kunnan kiinteistöihin on nostettu yhdeksi vuoden 2025 painopisteistä.
- Jätekukko auttaa kuntia, jotta jätteiden lajittelu saadaan kattavasti järjestettyä kunnan toimipisteissä ja jätehuolto toimii sujuvasti. Esimerkiksi keittiöille on toimitettu täyttöastetarroja biojäteastioihin ja henkilökuntaa on opastettu lajittelussa. Jätekukolta on myös saatavilla pieniä lajittelutarroja jätevaunuihin.
- Jätekukko on vuonna 2024 ottanut käyttöön pohjoismaisen jätekuvakejärjestelmän, joka yhtenäistää jätteiden lajittelua Suomessa ja muissa pohjoismaissa. Muutoksen myötä jäteastioiden astiatarrat, lajitteluohjeet ja -kyltit on päivitetty. Jätekukko postitti vuonna 2024 osalle toimialueen pientaloasukkaista uudet jäteastiatarrat ja aloitti taloyhtiöiden jäteastioiden uudelleentarroituksen. Tarroitus työ jatkuu vuonna 2025, jolloin jätekuvakkeet otetaan käyttöön myös Jätekukon lajitteluasemilla.
- Jätekukon lajitteluohjeissa on huomioitu monikielisyys; kodin lajitteluopas on saatavilla 5 eri kieliversiona (Suomi, Englanti, Ukraina, Venäjä ja Arabia) ja jätekatosten lajittelukyltit on saatavilla myös englanninkielisenä.

Asiakas- ja ympäristö- lähtöiset jätehuoltopalvelut

TAVOITTEET

- Asiakkaat osallistuvat palveluiden kehittämiseen ja palvelut vastaavat asiakastarpeita.
- Jätehuolto on sujuva osa arkea ja palvelut ovat helposti saavutettavissa.
- Palvelut toteutetaan ympäristölähtöisesti.
- Asukkaat ovat kattavasti jätehuoltopalvelujen piirissä.
- Ympäristöhaittoja ei aiheudu.

- Motivoiva viestintä ja neuvonta:

- Jätekukko viestii asiakkailleen useiden eri kanavien kautta, jotta viestintä olisi mahdollisimman tehokasta ja tavoittaisi asiakkaat laajasti. Vuonna 2024 viestinnän painopisteenä oli biojätteen lajitteluvaihtoehto, joka tuli 1.10.2024 voimaan kaikilla vakituisilla asuinalueilla Kuopion keskeisellä kaupunkialueella, Pieksämäen kaupunkialueella sekä Siilinjärven keskustaajamassa ja Toivala-Vuorela-taajamassa.
- Jätekukko aloitti biojätteen lajitteluvaihtoesta tiedottamisen vuonna 2023 Biottajat-kierroksella Kuopiossa ja Siilinjärvellä. Viestintää tehostettiin 2024 kohdennetuilla asiakaskirjeillä ja tekstiviesteillä, lisäksi hyödynnettiin mm. sosiaalista mediaa, diginäyttöjä sekä lehti- ja verkkomainontaa. Biojätteen lajitteluvaihtoesta on kootusti tietoa Biottajat-verkkosivuilla.
- Jätekukko on hyödyntänyt neuvonnassa myös tekoälyä. Biottajat-sivuille otettiin käyttöön tekoälypohjainen botti auttamaan asiakkaita biojätehuoltoa koskeissa kysymyksissä. Tekoälyä on tarkoitus hyödyntää jatkossa laajemmin myös asiakaspalvelussa ja neuvonnassa.

- Toimivat jätteiden keräysratkaisut:

- Jätekukolla on laadittu jätehuollon ilmastolaskuri kunnallisen jätelaitosten ja kuntien käyttöön. Laskurin avulla on mahdollista saada suuntaa antavaa kuntakohtaista tietoa kunnallisen jätehuollon päästöistä.
- Jätekukko selvittää aktiivisesti teknologian ja uudenlaisten palveluiden hyödyntämistä lajittelussa ja jätteiden keräyksessä. Tulevina vuosina tavoitteena on edistää sähköautojen käyttöä kuljetuksissa ja Kuopion jätekeskukselle on mahdollista rakentaa latausinfra sähkökäyttöisille jäteautoille. Lisäksi selvitetään monilokeroastioiden käyttöä pientaloalueilla Kuopiossa.

Asiakas- ja ympäristö- lähtöiset jätehuoltopalvelut

TAVOITTEET

- Asiakkaat osallistuvat palveluiden kehittämiseen ja palvelut vastaavat asiakastarpeita.
- Jätehuolto on sujuva osa arkea ja palvelut ovat helposti saavutettavissa.
- Palvelut toteutetaan ympäristölähtöisesti.
- Asukkaat ovat kattavasti jätehuoltopalvelujen piirissä.
- Ympäristöhaittoja ei aiheudu.

• Saavutettava palveluverkosto:

- Jätehuoltopalveluiden osalta tavoitteena on, että palvelut toteutetaan ympäristölähtöisesti, siten että jätehuolto on sujuva osa arkea ja palvelut ovat helposti saavutettavissa. Tavoitteiden saavuttamiseksi on laadittu tarkempi jätehuollon palvelutaso, jonka toteutumisesta on arvioitu erikseen.
- Vuonna 2024 Jätekkukko hyödynsi palvelumuotoilua lajitteluasemapalveluiden kehittämisessä yhdessä Ekoympin, Metsäsairilan ja Keski-Savon jätehuollon kanssa. Tavoitteena on parantaa asiointia ja hinnoittelua asiakkaan näkökulmasta. Lajitteluasemaverkoston suunnittelua jatketaan edelleen ja painopisteenä on kartoittaa lajitteluasemien sijaintivaihtoehtoja saavutettavuuden kannalta.
- Jätekkukko panosti vuonna 2024 roskaantumisen ehkäisyyn siistimällä ylläpitämiensä aluekeräys- ja ekopisteiden ympäristöä. Alueelle rakennettiin kaksi uutta ekopistettä (Konnevedelle Istunmäelle ja Kuopioon Itkonniemelle).
- Muovipakkausten keräystä lisättiin vuonna 2024 kolmelle täydentävälle ekopisteelle ja vuoden 2025 aikana keräystä pyritään laajentamaan niin, että muovipakkauksia vastaanotetaan kaikilla Jätekkukon täydentävillä ekopisteillä.

• Suunnitelmallinen seuranta ja valvonta:

- Jätehuoltoviranomainen seuraa aktiivisesti sitä, että kunnan jätehuollon järjestämisvastuulle kuuluvat kiinteistöt ovat jätehuollon piirissä säännösten mukaisesti. Jätehuollon liittymisaste on alueella erittäin hyvä; sekajätteen jätehuoltoon on liittynyt 99,8 % kaikista asuin- ja vapaa-ajan kiinteistöistä. Biojätteen erilliskeräykseen velvoitetuista 98,0 % on huolehtinut veloitteesta. Pakkausjätteissä keräysveloitteista on huolehtinut 98,5 % taloyhtiöistä.
- Jätehuoltoviranomainen seuraa myös saostus- ja umpisäiliölietteiden tyhjennyksiä ja lietteiden omatoimista käsittelyä. Vuonna 2024 tätä seurantaa tehtiin Kaavin, Juuan ja nykyisin Nurmekseen kuuluvan Valtimon alueella.
- Jätehuollon viranomaispalvelujen toimivuutta ja asiakasystävällisyyttä selvitettiin vuonna 2024 asiakaskyselyllä ja lisäksi vertailtiin alueellisten jätehuoltoviranomaisten prosesseja. Jätehuollon viranomaispalveluiden toimintaa kehitetään jatkossa näiden selvitysten pohjalta.
- Vuonna 2024 jätehuoltomääräyksiä päivitettiin niin, että kiinteistöt voidaan liittää jätehuoltoon toimittamalla kiinteistöille jäteasiat. Muutos tehostaa jätehuollon valvontaa ja vähentää ympäristönsuojeluviranomaisten hallinnollista taakkaa, koska hallintopakoprosessia ei enää tarvita.
- Ympäristönsuojeluviranomaiset seuraavat biojätteen kompostoinnin asianmukaisuutta säännöllisesti. Vuonna 2024 kompostitarkastuksia tehtiin noin 160 kohteelle Kuopiossa, Kaavilla, Tervossa, Tuusniemellä ja Vesannolla.